

Hajduška nevesta.

Katica vesela
Sedem zim je prela;
Prejo je motala,
V platno jo je tkala;
Platno je belila,
Delala si krila;
Pa še je ostalo
Platna jej ne malo.

Níti njene preje
Znatno so močnejše,
Kot predó predice,
Njene sovrstnice.
Katica si platno
Tka močnejše zdatno,
Kot tik Kolpe struge
Tkajo platno druge.

Ko stojé ob Kolpi
V mnogobrojni tolpi
Deklice in žene
In peró si štrene,
Katica se tudi
S prejo, s platnom trudi,
A zavistno gleda
Vsaka jo soseda.

Ko gre v praznik k maši,
Zró jo bogataši:
V zastorju platnenem,
In v opleču njenem,
V róbači so zobčki
In nabrani robčki,
Čarape na nogah
Vse so v zlatih progah.

Kadar mine maša,
Mnog snubač jo vpraša;
Ona dé ponosno,
Trdo, neizprosno:
»Kaj so meni mari
Snubci v naši fari;
Grajskega snubača
Čakam, ne berača.«

Kate k oknu seda
In čez Kolpo gleda,
Kdaj dospó Hrvati
Snubit jo bogati.
A pri tem vse v eno
Suče se vreteno
Katici v desnici,
Nitka pa v levici.

Kar zazrè na reki
Brode: »Kdo so neki
Lepi ti junaki,
Vrli korenjaki?
Niso pač domači!
Kaj će so snubači?«
V kotu male hiše
Mizo brž pobriše.

K njej dospó možaki,
Štirje so junaki
V viteški obleki,
Kdo, odkod so neki?
Brž po vino teče,
Kókota jim speče.
Ko gostí junake,
Misli ima take:

»Ali so junaki
Viteški Bošnjaki?
Ogrski huzarji?
Hrabri Graničarji?
Ali kdo bi bili
Ti junaki čili —?«
Da se pa ne vara,
Brzo jih pobara:

»He, junaki lepi,
Kakovi so sklepi
Tú sem vas prignali
K moji koči mali?«
Družba vsa mu migne:
Naj mladenič dvigne,
Naj se podivani
Tam na mize strani:

»V Bosni mi globoki
Grad stoji visoki,
Ondi stara mama
Z mano biva sama;
Ona je želela,
Ona mi velela,
Naj dobim nevesto,
Družico si zvesto.

Došel je čez meje
Glas od tvoje preje,
Da je platno tvoje
Lepe bele boje,
In da vse prekaša,
Kar dekleta vaša
Tu si ga natkajo,
V doto ga imajo.

Čul sem o imenju,
Tvojem bogatenju;
Čul o tvojih zlatih,
Krilih prebogatih;
Čul sem o miloti
Tvoji in lepoti —
Ni mi dala mati,
Več doma ostati.

Nima kdo ji presti,
Moram te dovesti;
Mati in grajščina
Nima me za sina,
Če ne vedem zvesto
Sabo te nevesto —
Nudbe nimaš boljše!
Vóli proste volje!« —

Katica vesela,
Kaj da bi začela
Sama nič ne znade,
Brž roko mu dade:
Prstane zmenita
In se zaročita.
In potem so pili,
Noč se vso gostili ...

Ko že kokot poje,
Ženin druge svoje
Spomni brž k odhodu,
Dol znesó naj k brodu,
Kar nevesta vzeti,
Sabo će imeti
Platna in perila,
Vsa najlepša krila.

Katica pa teka,
Kot jej ženin reka,
Shrambe vse odpira,
Zlate ven pobira;
Platno lepo belo
Nosijo pod selo
Ženinovi drugi
K brodu, h Kolpe strugi.

Brod stoji ob strani,
Kjer možje so zbrani,
Platno in slanina,
Sode tri je vina,
Skrinj devet perila,
Vsa najlepša krila,
Vsi rumeni zlati
V torbah so med svati.

Ženin brod odveže,
 Drugi v roko seže:
 »Tu po travi hodi
 Gor in dol ob vodi!
 V drugo priveslamo,
 Da te odpeljamo:
 Danes v taki gneči
 Bila bi ko v ječi.«

Katica zdaj todi
 Gor in dol mi hodi,
 Čaka, da jo veslo
 V drugo bo odneslo:
 Sanja o poroki,
 Raja že v snuboki.
 Sanja o sobanah,
 Grajskih že dvoranah.

Ko si to ustvarja,
 Sije dneva zarja;
 Ženin pa čez strugo
 Kliče svojo drugo:
 »Katica, ne plakaj,
 Name nič ne čakaj!
 Mi smo zviti čuki,
 Bosenski hajduki!« — —

Kate padę v travo,
 Prime se za glavo,
 Bridko, bridko joče:
 »Je li to mogoče!« —
 Kate hodi k maši,
 Zró jo bogataši;
 A nikdo ne bara,
 Če ga v zakon mara? —

A. Hribar.

Ljudska osveta.

(Povest. — Spisal *Podgoričan.*)

VI.

Tega ulovite špana,
 Denite ga u tamnico,
 Neka tuli, neka cvili,
 Nama nek se brada masti!
 Narodna pesem.

Bojan, Marko in Vid so si
 obrisali znoj z obraza ter se
 nekoliko ohladili in s čevljev
 strkali prah.

»Vstopimo v imenu božjem in po-
 skusimo! Ne ustrašita se in pogumno
 mu glejta v obraz«, veli Bojan.

»Jaz mu jih že povem, ako se bode
 kaj usajal! Ne zamolčim mu pa no-
 bene«, pravi Vid.

Bojan ga resno pogleda.

»Vid, z medvedom ni zdravo plesati,
 ker se ne vé, kdaj ga dobra volja mine.
 Ako me hočeš slušati, mólči rajši pred
 grajščakom in pusti, da samo jaz go-
 vorim. Le jedna napačna beseda — pa

pridemo vsi trije v luknjo, in potem
 je vsega konec.«

»No, bodem pa molčal, naj nam reče,
 kar hoče, ako bi pa nam vendar kdo
 kaj hotel, ne bodem se kar tako udal,
 ampak udaril bodem z vso močjo.«

»Le, če se ti bode kdo dal.«

Prišli so do gradú. Ozirali so se po
 oknih, da bi morda ugledali Alenčico
 ali očeta. Toda nič. Pri bližnjem vod-
 njaku sta dve ženski prali, in na ka-
 meniti klopi je vznak ležal hlapec in
 trdo spal. — Ko ugledata ženski pri-
 šlece, ozreta se po hlapcih; ko vidi
 spečega, zavpije starejša, velika ženska:

»Jošt, vzdigni se!«